בס"ד

פרשת וישלח

ויותר יעקב לבדו

"ויותר יעקב לבדו, ויאבק איש עמו עד עלות השחר". (לב, כה). כתב רש"י, שמי שנלחם עם יעקב זה שרו של עשיו.

הגמרא (חולין צא.) מביאה מחלוקת, רבי שמואל בר נחמני אמר, שהמלאך של עשיו נראה ליעקב כעובד כוכבים, ורבא בר עולא אמר שנראה לו כתלמיד חכם. **ובמדרש** (רבה, עז,ב) יש עוד שני דעות, רבי חוניא אמר שהמלאך של עשיו נראה ליעקב, כדמות רועה צאן, ורבנן אמרי, שהוא נראה לו כדמות ליסטים.

וצריך להבין, איך באמת היה נראה המלאך של עשיו ליעקב.

והביאור (שם משמואל בשם אביו האבני נזר) שהארבע דמויות שהמלאך של עשיו נראה ליעקב, זה ארבע דרכים שבהם נלחם היצר הרע באדם.

א. בדמות עובד כוכבים, שמביא לאדם כל מיני מחשבות ורצונות של כפירה וכל מיני תאוות רעות, שישקיע את כולו בענייני העולם הזה, ושלא יתעסק בעבודת השם.

ב. בדמות תלמיד חכם, שאומר לו על כל מיני דברים שאסורים, שזה לא כל כך עבירה, והוא גם מצליח לשכנע אותו על עבירה שזה מצוה, שהיצר הרע הופך עבירה למצוה, וזה נסיון קשה מאוד, כמו שמצוי שהיצר הרע משכנע את האדם, לעשות מצוה או ללמוד עד מאוחר בלילה, ולמחרת קשה לו לקום לתפילה, או שקשה לו להתפלל טוב כיון שהוא עייף, וזה היה המטרה של היצר הרע שהוא יפסיד את התפילה.

ג. בדמות רועה צאן, שזה יצר הרע של רחמנות, שהוא מפתה את האדם לרחם על עצמו ולא להתאמץ בעבודת השם, שפעם אומר לו שלא מרגיש טוב, ופעם שהוא עדיין עייף מאוד, או שהוא חלש מדאי בשביל לעשות איזה מצוה, וכל פעם מוצא לו תירוץ אחר.

ד. בדמות ליסטים, שכאשר מגיע ליסטים לאדם וגוזל ממנו חפץ, האדם מתייאש, כך מנסה היצר הרע לעשות לאדם, לייאש אותו ולומר לו, אין לך סיכוי שתצליח, הרי כבר ניסית ולא הצלחת, והוא גם מייאש אותו במחשבות, מה כבר יכול לצאת ממך, וכן הוא אומר לאדם, הרי לא תוכל להיות מושלם ואם כן למה שתשקיע, שאם אתה לא עושה מושלם חבל להתחיל, וכך הוא מוציא לאדם את החשק מלהתחיל לעלות ולהתקדם בעבודת השם.

וזה לא נכון, שהרי בעולם הזה, מי שהולך לעבוד אפילו שהוא לא יהיה עשיר מופלג הוא עובד כדי שיהיה לו לפחות מה שהוא כן יצליח להרוויח, כך גם בעבודת השם, גם אם הוא לא יצליח לעשות הכל מושלם, שלפחות יעשה את מה שהוא כן יכול ויהיה לו משהו שעשה, ולא שיישאר חלילה בלי כלום בעבודת השם.

יעקב אבינו שאל את המלאך, "הגידה נא שמך", מה השם שלך, שהשם מראה על התוכן הפנימי, ועונה לו המלאך, "למה זה תשאל לשמי", ומפרש רש"י, שהמלאך אומר לו, אין לנו שם קבוע, שהשמות שלנו משתנים לפי השליחות שנשתלחנו אותו זמן, שכל פעם היצר הרע מופיע בצורה אחרת, לפעמים להפיל את האדם בתאוות, ולפעמים הופך לו עבירות למצוות, ולפעמים מכניס לו תירוצים של עצלות, ולפעמים, מייאש אותו שאין לו סיכוי להצליח.

וצריך להיות עירני ולהשים לב, על כל דבר שעושים האם זה מגיע מהיצר הטוב או חלילה מהיצר הרע, האם באמת זה מה שהשם רוצה שאני יעשה עכשיו.

שבת שלום ומבורך

לברכה והצלחה בכל העניינים

הראל בן מרים. ערן בן צפורה. עובדיה בן לאה. ישראל מאיר בן ברכה. יוסף אברהם בן דלפין. שלום חיים בן גילה.

לעילוי נשמת

צפורה בת עליה יעל עמרני ע"ה